

Van Taakdifferentiatie naar Verplichtend Karakter

Aanleiding

In 2019 werd duidelijk dat bepaalde onderdelen in de rechtspositie van de huidige brandweervrijwilliger in strijd zijn met Europese wet- en regelgeving. Om de vrijwilliger bij de brandweer te behouden, moet een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen brandweervrijwilligers en beroepsmedewerkers.

Denktank

In 2019 is in opdracht van het Veiligheidsberaad (VB) en de minister van Justitie en Veiligheid (JenV) een landelijke denktank 'rechtspositie brandweervrijwilligers' opgericht. Deze denktank kreeg de opdracht na te denken over hoe dit onderscheid gemaakt kon worden. Daarnaast moest in kaart worden gebracht welke mogelijke gevolgen dit heeft voor de brandweerorganisatie.

De denktank heeft daarbij een denkrichting opgeleverd, bestaande uit vier bouwstenen. De opdracht van de denktank is hiermee afgerond en sinds 21 juni 2021 is de 'denktank' opgeheven.

Toekomstbestendig brandweerstelsel

In opdracht van de minister van JenV en het VB is vervolgens een nieuwe 'stuurgroep toekomstbestendig brandweerstelsel' ingericht. Deze stuurgroep heeft twee opdrachten.

De eerste opdracht is om voor de bouwsteen 'verplichtend karakter' een implementatieplan uit te werken. In basis geldt voor de beroepsmedewerker een verplichte beschikbaarheid (kazernering of consignatie o.b.v. een rooster) en voor de vrijwilliger is deze verplichting er niet om een taak uit te voeren of beschikbaar te zijn.

M.b.t. de vrijwilliger wordt wel onderzocht of en in welke mate een vrijwilliger incidenteel gekazerneerd of geconsigneerd kan worden, zoals bij bijzondere evenementen (bijvoorbeeld Vuelta/jaarwisseling), of langdurige incidenten (natuurbrand/overstroming).

De stuurgroep levert hiervoor een implementatieplan op met daarin opgenomen de activiteiten, planning, verantwoordelijkheden en financiën. Het implementatieplan moet inzicht geven in de personele, organisatorische en financiële consequenties.

De verwachting is dat hiermee voldaan wordt aan de Europese wet- en regelgeving wat betreft onderscheid tussen beroeps- en vrijwillige brandweerm medewerkers. Hierdoor vervalt de noodzaak om de andere bouwstenen uit te werken.

Randvoorwaarden

De belangrijkste randvoorwaarden die gesteld zijn alvorens tot implementatie over te kunnen gaan, zijn:

- Beschikbaar zijn van de benodigde financiële middelen vanuit het rijk;
- Bestuurlijk akkoord van de 25 veiligheidsregio's;
- Aanpassing van de Arbeidstijdenwetgeving voor parttime beroepsmedewerkers.

Uitgangspunten

De uitgangspunten voor de invulling van de opdracht zijn:

- Kwaliteit van brandweezorg blijft gelijk;
- Beoogde verandering en het bijbehorende implementatieplan zijn uitvoerbaar voor de veiligheidsregio's;
- De organisatie kan vrijwilligers niet meer verplichten om beschikbaar dan wel aanwezig te zijn om repressieve brandweertaken uit te voeren;
- Er is ruimte voor lokale arrangementen die passen binnen het gestelde kader met spelregels;
- De parttime beroepsmedewerker valt niet binnen de definitie van bezwarende functies.

Het implementatieplan wordt eind 2022 ter bespreking voorgelegd aan de vergadering van het VB en de minister van JenV. Na akkoord van het VB en de minister van JenV dienen eerst alle randvoorwaarden ingevuld te zijn alvorens te starten met de implementatie. Voor deze implementatie wordt een periode van 3 jaar voorgesteld. Aan het einde van deze implementatieperiode wordt er een toets uitgevoerd in de veiligheidsregio's.

Tweede opdracht

De tweede opdracht van de stuurgroep is om te onderzoeken wat andere wenselijke thema's zijn voor een toekomstbestendig brandweerstelsel. In deze aanvullende opdracht betreft de stuurgroep ook relevante brandweerontwikkelingen, zoals slagkracht en paraatheid. De onderzoeksopdracht wordt momenteel verder uitgewerkt en in het voorjaar van 2022 besproken.

Vanuit de VRU worden de uitkomsten van de nieuwe stuurgroep gevolgd en daar waar mogelijk actief meegedacht. In eerdere fases is het personeel nauw betrokken en gevraagd mee te denken.

Podcast

De VRU heeft een podcast (klik [hier](#)) uitgebracht over dit onderwerp, waarin dieper wordt ingegaan op aspecten die gerelateerd zijn aan de uitwerking van het verplichtende karakter.

Meer weten?

Meer algemene informatie is te vinden op de [website](#) van het VB. We zijn vanuit de VRU uiteraard nauw betrokken bij alle ontwikkelingen en denken zelf na over scenario's. Tot die tijd nemen wij geen onomkeerbare besluiten.